

[Frede Nielsen.]

„Det vil selvfølgelig være nødvendigt, at de generelle retningslinier, hvorefter der tildeles materialebevilling til skolebyggeri til disse kommuner, om fornødent fraviges, således at byggeriets snarlige igangsættelse ikke forhales, men tillige og navnlig, at der til disse kommuner ydes ekstraordinære tilskud af en sådan størrelse, at tilskuddene for alvor kan animere kommunerne til uden ophold at gå i gang med byggeriet.“

Senere hedder det:

„Man finder det endvidere nødvendigt at fremhæve, at det af hensyn til de kommuner, der allerede har fået materialebevilling, er af største betydning, at der snarest tages stilling til principperne for fordelingen af ekstraordinære tilskud. Disse kommuner er for deres vedkommende så vanskeligt stillet, at de ikke kan indlade sig på en udnyttelse af bevillingerne, førend de har sikkerhed for at modtage betragtelige ekstraordinære tilskud. Og amtsrådet, hvem det påhviler at tage stilling til, om samtykke til optagelse af lån kan gives, kan ej heller bedømme sagen, førend tilskuddene kendes.“

Det er, som det vil fremgå af disse udrag af materialet fra Tønder amt, den almindelige opfattelse, at man savner klarhed. Man venter på denne klarhed, og derfor vil jeg anmode den højtærede undervisningsminister om at foranledige, at den fornødne klarhed bliver tilvejebragt, for det vil påvirke hele arbejdet med tilrettelæggelsen af skolebyggeriet dernede.

Det er som sagt heller ikke afgørende for mig, om den hjælp, der skal ydes, ydes i form af en bevilling på 1 mill. kr. årlig i 8 år eller som særhjælp. Det er muligt, at vi skal vælge den sidste form, men når den højtærede minister siger, at strygningen af bevillingen på 1 mill. kr. var pro forma — det har det ærede medlem hr. Karl Olsen også været inde på —, vil jeg sige, at jeg finder, at det var et meget uheldigt indfald. Man måtte kunne sige sig selv, at således som man stadig har presset på fra Sønderjyllands side, måtte det, at man strøg denne million, virke psykologisk uheldigt i allerhøjeste grad på et tidspunkt, da der blev givet større tilskud til arbejdet lige syd for grænsen.

Jeg vil derfor endnu en gang bede den højtærede undervisningsminister tage med i sine overvejelser den betydning, det har dernede, at tinget og den højtærede minister nu giver udtryk for, at man absolut og

uden forsinkelser vil gå i lag med disse opgaver, bane vej for arbejdet og give Sønderjylland dette tilsagn, så man virkelig kan blive fri for den usikkerhed, som bl. a. Tønder amt taler om. Jeg beder den højtærede undervisningsminister ikke misforstå, hvorfor jeg gentager det. Det er virkelig noget, der vejer til i landsdelen: det virker meget uheldigt, at der syd for grænsen skyder den ene nye skole frem efter den anden, endogså på steder, hvor holdbarheden af det danske sindelag kan være tvivlsom, men lige nord for grænsen ligger kommune ved siden af kommune med meget dårlige, med højst umoderne skoleforhold, med skoler af en sådan karakter bolig-mæssigt og lokalemæssigt, at også dette forhold — jeg nægter ikke, at lønforholdene også har deres betydning — spiller ind så stærkt, at disse dårlige skoler ikke engang kan blive fyldt. Det er dette forhold, der er så uheldigt.

Jeg skal da slutte med at udtale min glæde over de udtalelser, der er faldet under denne drøftelse, og de tilsagn, der er givet; det glæder mig at kunne fastslå, at denne drøftelse virkelig synes at have fået det positive forløb, som var tilsigtet af mine medforespørgere og mig.

Jeg anmoder den højtærede undervisningsminister om, at der allerede i dag gives løfte om, at man ikke vil vente med at yde den fornødne hjælp, at man ikke venter med at søge den særlige bevilling, men straks får den side af sagen i orden, også fordi kommunerne dernede må vide, hvor de står, hvad de har at bygge på, om de skal søge hjælp ydet gennem den ene million kroner, som egentlig allerede foreligger bevilget, eller om særlig bevilling skal søges. Kunne denne forespørgsel få et positivt resultat, ved jeg, man vil glæde sig i hele Sønderjylland, og det vil virke fremmende på det skolearbejde dernede, som vi meget gerne skulle have forceret frem.

Heick: Jeg kan for så vidt kun udtale glæde over den drøftelse, vi har haft her i dag, for den berører jo et forhold, som vi, der bor nede i Sønderjylland, er stærkt interesseret i, og jeg kan også anerkende, at det er blevet en drøftelse, som har været præget af saglighed. Jeg må dog sige, at når det ærede medlem hr. Frede Nielsen beklagede, at vi ikke har holdt os helt til sagligheden, har det ærede medlem selv nogen skyld deri, for i det ærede medlems eget indlæg var der stiklerier til det siddende ministerium, og han fremhævede, at der